

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ
ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. директора ІФННЮІ НУ «ОЮА»

проф. Роман САВЧУК

«29» серпня 2024 р.

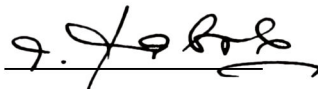

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ПРАВА
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ПРАВО»

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
ступінь вищої освіти	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>08 Право</u>
спеціальність	<u>081 Право</u>
освітня програма	<u>Право</u>

Розробник(-и) силябусу: д.ю.н., професор Лілія КОРИТКО
к.ю.н., доцент Наталія ГАБЛЕЙ
к.ю.н., доцент Андрій РОМАНЮК
к.ю.н., доцент Сергій ТОМИН
к.ю.н., доцент Віталій ЮРЧИШИН

Гарант освітньої програми

проф. Роман САВЧУК

Перевірено:

Керівник навчального відділу

Ірина ЯЦКІВ

ВСТУП

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання досягнення результатів навчання здобувача освіти, визначених Стандартом вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право та освітньо-професійною програмою.

Атестаційний екзамен повинен визначати рівень засвоєння здобувачами освіти матеріалів фахових дисциплін, уміння самостійно аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції, активно використовувати набуті знання у своїй професійній діяльності, здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права, що передбачає застосування правових доктрин та принципів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Цілі атестаційного екзамену зумовлюють і його функції. Головною з них є контроль та оцінювання рівня фахових знань, навичок реалізації та застосування норм матеріального та процесуального права, отриманих здобувачем протягом навчання. Реалізація цієї функції припускає перевірку методологічних і теоретичних принципів, проблем і положень основних компонентів, а також уміння їх використовувати в аналізі застосування юридичної аргументації та практичній діяльності. Важливе значення має функція виявлення навичок розв'язання практичних завдань, конкретного аналізу проблемних ситуацій.

Після складання атестаційного екзамену студент здобуває такі **компетентності**: *Загальні*: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. *Спеціальні*: СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві; СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право; СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Атестаційний екзамен забезпечує такі програмні результати :
ПРН5	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН6	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
ПРН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
ПРН21	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При оцінці знань здобувачів вищої освіти на атестаційному екзамені Екзаменаційна комісія керується критеріями, розробленими Міністерством освіти і науки України, в основу яких покладено повноту і правильність відповідей.

Оцінкою **«відмінно» / А** оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь на запитання програмного матеріалу, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння спеціальною термінологією; показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання, застосовувати принцип об'єктивності при аналізі основних теоретичних проблем у сфері права, що виражає необхідність неупередженого, наукового підходу до об'єктивної дійсності, її пізнання і практичного перетворення; опрацювання основної та додаткової літератури з фахових дисциплін.

Оцінкою **«добре» / В** оцінюється правильна і обґрунтована відповідь, з якої видно, що здобувач освіти знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної програми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок при відповіді на всі питання, застосовуючи при цьому приклади з правозастосовної практики.

Оцінкою **«добре» / С** оцінюється правильна відповідь, з якої видно, що здобувач освіти знає теоретичний матеріал в обсязі навчальної програми, може допустити не суттєві помилки при відповіді на деякі питання.

Оцінка **«задовільно» / D** виставляється за відповідь, яка відповідає змісту матеріалу, що викладався в обсязі навчальної програми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень матеріалу, що викладався.

Оцінка **«задовільно» / E** виставляється за відповідь, що не містить аналізу фактичного матеріалу і свідчить про те, що знання здобувача освіти мають фрагментарний, поверховий характер. Таку оцінку виставляють також у випадку недостатнього обґрунтування, нечіткого і непослідовного викладення відповіді на поставлені питання.

Оцінка **«незадовільно» / FX** виставляється за неправильну відповідь на два питання, або надання відповіді, яка не відповідає змісту матеріалу, що викладався, та свідчить про нерозуміння його основних положень.

Оцінка **«незадовільно» / F** виставляється за відмову від відповіді або за відповідь, яка не відповідає змісту матеріалу, що викладався, та свідчить про нерозуміння його основних положень.

Оцінка відповіді кожного випускника обговорюється колегіально всіма членами Екзаменаційної комісії, які були присутні при складанні здобувачами вищої освіти атестаційного екзамену. Всі позитивні оцінки включаються у

протокол засідання екзаменаційної комісії та вносяться у залікову книжку здобувачів вищої освіти, що склали екзамен.

Здобувачі вищої освіти, які отримали оцінку «незадовільно», складають атестаційний екзамен повторно, але не раніше наступного навчального року, під час роботи новопризначеної Екзаменаційної комісії.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПИТАННЯ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ТА ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЙОГО СКЛАДАННЯ

Питання до атестаційного екзамену «Конституційне право»

1. Принципи конституційного права. Людська гідність. Свобода. Рівність і заборона дискримінації. Народний суверенітет. Республіканізм.
2. Система джерел конституційного права. Конституційні засади співвідношення національного та міжнародного права. Доктрина дружнього ставлення до міжнародного права.
3. Юридичні властивості, функції та загальна характеристика Конституції України.
4. Порядок внесення змін до Конституції України.
5. Конституційний лад України: поняття, порядок визначення та зміни. Система засад конституційного ладу України.
6. Принцип верховенства права в системі засад конституційного ладу України. Основні елементи верховенства права.
7. Виборче право. Пасивне і активне виборче право, виборчі цензи. Принципи виборчого права.
8. Основні виборчі системи. Особливості виборів Президента України. Особливості виборів народних депутатів України. Особливості місцевих виборів.
9. Поняття, види і конституційно-правова регламентація референдумів.
10. Поняття, система та принципи місцевого самоврядування. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Конституційно-правовий статус органів місцевого самоврядування.
11. Поняття та принципи державного устрою. Поняття, система та принципи адміністративно-територіального устрою України. Особливості юридичного статусу тимчасово окупованих територій України.
12. Поняття та основні види громадських об'єднань. Створення та діяльність громадських об'єднань в Україні.
13. Конституційний статус політичних партій. Порядок створення політичних партій. Принципи діяльності політичних партій. Заборона політичних партій в Україні.
14. Поняття, природа та класифікація конституційних прав людини. Гарантії здійснення прав людини.
15. Особливі юридичні стани згідно з Конституцією України, умови і порядок введення та припинення дії.
16. Громадянство України: поняття, принципи. Набуття та припинення громадянства України.
17. Загальна характеристика конституційно-правового статусу іноземців та осіб без громадянства в Україні. Особливості конституційно-правового статусу біженців в Україні.
18. Конституційний статус, склад та структура Верховної Ради України.
19. Функції та повноваження Верховної Ради України.

20. Конституційний статус народного депутата України та юридичні гарантії його діяльності. Природа депутатського мандата. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень народного депутата України.

21. Представницький мандат Президента України. Порядок обрання та вимоги до кандидата на пост Президента України. Підстави та порядок припинення повноважень Президента України. Процедура усунення Президента України з поста у порядку імпичменту.

22. Повноваження Президента України. Акти Президента України. Контрасигнація актів Президента України.

23. Порядок формування і склад Кабінету Міністрів України. Демократична підзвітність і підконтрольність Кабінету Міністрів України. Солідарна відповідальність уряду та відповідальність міністрів.

24. Повноваження Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України.

25. Загальна характеристика системи судоустрою в Україні. Конституційний статус Вищої ради правосуддя.

26. Конституційний статус судді. Гарантії незалежності суддів. Підстави та порядок припинення повноважень суддів і звільнення суддів.

27. Конституційний статус прокуратури. Роль адвокатури в системі юридичного захисту прав людини.

28. Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України.

29. Суб'єкти та форми звернення до Конституційного Суду України. Конституційна скарга: поняття, критерії прийнятності, особливості розгляду.

30. Функції та повноваження Конституційного Суду України. Види, порядок ухвалення та виконання актів Конституційного Суду України.

Нормативно-правові акти та судова практика:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
3. Виборчий кодекс України : Закон України від 19.12.2019 № 396-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/396-IX>
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
6. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>
7. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III (зі змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>
8. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня

- 2014 року № 1207-VII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>
9. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
10. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
11. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
12. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
13. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
14. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI (зі змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
15. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
16. 17.11.1992 № 2790-XII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>
17. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
18. Рішення Конституційного Суду України від 01.06.2016 № 2-рп/2016 у справі про судовий контроль за госпіталізацією недієздатних осіб до психіатричного закладу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-16>
19. Рішення Конституційного Суду України від 02.12.2019 № 11-р/2019 у справі щодо офіційного тлумачення положень статті 151-2 Конституції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v011p710-19>
20. Рішення Конституційного Суду України від 08.09.2016 № 6-рп/2016 у справі про завчасне сповіщення про проведення публічних богослужінь, релігійних обрядів, церемоній та процесій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-16>
21. Рішення Конституційного Суду України від 12.04.2012 № 9-рп/2012 у справі про рівність сторін судового процесу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-12>
22. Рішення Конституційного Суду України від 12.06.2007 № 2-рп/2007 у справі про утворення політичних партій в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-07>
23. Рішення Конституційного Суду України від 13.06.2019 № 5-р/2019 у справі про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-19>
24. Рішення Конституційного Суду України від 14.07.2021 № 1-р/2021 у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-21>

25. Рішення Конституційного Суду України від 16.09.2020 № 11-р/2020 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v011p710-20>
26. Рішення Конституційного Суду України від 20.03.2014 № 3-рп/2014 у справі за конституційним поданням виконуючого обов'язки Президента України, Голови Верховної Ради України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Верховної Ради Автономної Республіки Крим «Про Декларацію про незалежність Автономної Республіки Крим і міста Севастополя». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-14>
27. Рішення Конституційного Суду України Другий Сенат у справі за конституційними скаргами Сиротенка Сергія Євгеновича щодо відповідальності Конституції України (конституційності) окремих приписів пункту 2 частини дев'ятої статті 171, пункту 4 частини п'ятої статті 246 Кодексу адміністративного судочинства України (щодо особових даних у судовому рішенні) від 19 квітня 2023 року № 4-р (II)/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-23#Text>
28. Рішення Конституційного Суду України Другий Сенат у справі за конституційною скаргою Плескача В'ячеслава Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів частини першої статті 294, частини шостої статті 383 Кодексу адміністративного судочинства України (щодо рівноправності сторін під час судового контролю за виконанням судового рішення) від 1 березня 2023 року № 2-р (II)/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-23#Text>
29. Рішення Конституційного Суду України Другий Сенат у справі за конституційною скаргою Марго Поліни Олександрівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 1 частини п'ятої, частини сьомої статті 454 Цивільного процесуального кодексу України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-22#Text>
30. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Головін проти України» (заява № 47052/18) від 13 липня 2023. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/4_case_of_golovin_v_ukraine_english.pdf
31. Висновок Конституційного Суду України від 16.12.2019 № 7-в/2019 у справі за конституційним зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до статті 106 Конституції України (щодо закріплення повноважень Президента України утворювати незалежні регуляторні органи, Національне антикорупційне бюро України, призначати на посади та звільняти з посад Директора НАБУ і Директора ДБР) (реєстр. № 1014) вимогам статей 157 і 158 Конституції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007v710-19> .

Спеціальна література:

1. Конституційне право : навч. посібник / Д.С. Терлецький, М.В. Афанасьєва, Ю.Д. Батан та ін. ; за заг. ред. Д.С. Терлецького. Одеса : Фенікс, 2023. 584 с.
URL: <https://www.academia.edu/106299844/>
2. Застосування судами Конституції України: доктрина і практика / упор.: А.А. Єзеров, Д.С. Терлецький. Київ : ВАІТЕ, 2022. 604 с.
3. Конституційне право : підручник / за заг. ред. М.І. Козюбри. К. : Ваіте, 2021. 528 с.

Питання до атестаційного екзамену

«Адміністративне право.

Адміністративне судочинство»

1. Джерела адміністративного права: поняття, види.
2. Принципи в адміністративному праві: поняття, види.
3. Адміністративно-правовий статус фізичних осіб: поняття, структура, види. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право на участь в ухваленні рішень, право на звернення, право на доступ до публічної інформації).
4. Адміністративно-правовий статус неурядових організацій.
5. Адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України.
6. Адміністративно-правовий статус центральних органів виконавчої влади.
7. Адміністративно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади.
8. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування.
9. Поняття, ознаки та види нормативних актів суб'єктів публічної адміністрації, вимоги до них.
10. Характеристика процедури прийняття нормативних актів публічної адміністрації. Державна реєстрація нормативних актів.
11. Поняття, ознаки та види адміністративних актів, вимоги до них.
12. Поняття та види адміністративного договору. Розмежування адміністративних договорів та приватноправових договорів.
13. Державний службовець: поняття, види, правовий статус.
14. Службовець в органі місцевого самоврядування: поняття, види, правовий статус.
15. Обмеження, що застосовуються до публічних службовців щодо запобігання корупційним проявам.
16. Поняття, ознаки та принципи адміністративної процедури.
17. Суб'єкти адміністративної процедури.
18. Стадії адміністративної процедури, їх зміст.
19. Адміністративні послуги: поняття та ознаки. Процедура надання адміністративних послуг.
20. Звернення громадян: поняття, види, процедура розгляду. Електронна петиція.
21. Поняття, ознаки та підстави адміністративної відповідальності. Юридичний склад адміністративного проступку.
22. Проведення у справах про адміністративні проступки.

23. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.
24. Поняття і види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків.
25. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.
26. Поняття і особливості адміністративного судочинства. Завдання адміністративного судочинства.
27. Зміст та особливості застосування принципів змагальності, диспозитивності і офіційного з'ясування обставин у справі в адміністративному судочинстві.
28. Предметна юрисдикція в адміністративному судочинстві. Наслідки порушення правил предметної юрисдикції.
29. Інстанційна і територіальна юрисдикції в адміністративному судочинстві. Наслідки порушення правил інстанційної і територіальної юрисдикції.
30. Механізм визначення судом ефективного способу захисту порушеного права чи інтересу особи, яка звернулася до суду.
31. Визнання протиправним та нечинним нормативно-правового акта чи окремих його положень як способ захисту порушеного права.
32. Визнання протиправним та скасування індивідуального акта чи окремих його положень як способ захисту порушеного права.
33. Учасники адміністративного судочинства: поняття, види, особливості їх процесуального статусу.
34. Поняття і види позовного провадження в адміністративному судочинстві, їх загальна характеристика.
35. Заяви по суті справи: поняття, види, наслідки порушення вимог.
36. Особливості доказування в адміністративному судочинстві.
37. Особливості апеляційного провадження в адміністративному судочинстві.
38. Особливості касаційного провадження в адміністративному судочинстві.
39. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
40. Судовий контроль за виконанням рішень адміністративних судів.

Нормативно-правові акти та судова практика:

1. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
2. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#n62>
3. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
4. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
5. Про столицю України - місто-герой Київ: Закон України від 15.01.1999 № 401-XIV URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-14#Text>

6. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
7. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>
8. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24.08.2023 № 3354-IX URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>
9. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
10. Про адміністративні послуги Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>
11. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Про державну службу Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
13. Про службу в органах місцевого самоврядування Закон України від 07.06.2001 № 2493-III URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
14. Про запобігання корупції Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
15. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24) від 07.12.1984 № 8073-X <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
16. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213 - 330) від 07.12.1984 № 8073-X <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>
17. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 30.11.2023 у справі № 990/222/23. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115377109>
18. Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 14.11.2019 у справі №822/863/16. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85645199>
19. Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: Постанова КМУ від 28.12.1992 № 731. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-92-%D0%BF#Text>

Спеціальна література:

1. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 792 с.
2. Біла-Тіунова Л. Р. Позов в адміністративному судочинстві: теорія, правове регулювання, практика : монографія / Л. Р. Біла-Тіунова, О.В. Закаленко ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса : Фенікс, 2014. 188 с.
3. Біла-Тіунова Л.Р., Білоус-Осінь Т.І. Адміністративно-правовий статус громадянина України. *Juris Europensis Scientia*. 2020. № 4. С. 64-68.
4. Біла-Тіунова Л.Р., Фролова Є.І. Юридичні особи публічного права як суб'єкти публічного адміністрування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 3. С. 145-147. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-3/32>

5. Сучасна адміністративістика : навчально-методичний посібник / Т.І. Білоус-Осінь, Є.І. Фролова, М.А. Слободянюк. Одеса : Фенікс, 2023. 68 с.
6. Білоус-Осінь Т.І. Центральні органи виконавчої влади, утворені як інспекції в системі суб'єктів публічної адміністрації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 10. С. 393-395. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-10/95>
7. Білоус-Осінь Т.І., Панфілов О.Є. Адміністративний розсуд у діяльності суб'єктів публічної адміністрації. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. № 1. Том 2. С. 114-118. URL: <http://pju.nuoua.od.ua/index.php/prikarpatskij-yuridichnij-visnik-1-2-2019>
8. Закаленко О. В. Адміністративні процедури : навчально- методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / О. В. Закаленко, Д. А. Козачук, А. Ю. Осадчий. Одеса : Фенікс, 2019. 48 с.
9. Ківалов С. В. Адміністративний процес (загальна частина) : навчальний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / С. В. Ківалов, А. Ю. Осадчий, О. В. Закаленко. Одеса, 2019. 224 с.
10. Ківалов С.В. Понятійно-термінологічна характеристика публічного адміністрування. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2018. № 6. С. 98-106.
11. Панфілов О.Є., Хамходера О.П. Комісія як новий вид центральних органів виконавчої влади: осмислення нормативних змін. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 282–286.
12. Стрельников А.В. Спеціальні адміністративно-правові статуси фізичних осіб: сутнісно-понятійна характеристика. *Вісник Запорізького національного університету*. № 4. Т. 2. 2020. С. 16–23.
13. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України. / за заг. ред. Журавльова Д.В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 432 с.
14. Смокович М.І., Бевзенко В.М. Адміністративний процес України: теорія, практика судочинства: підруч. Київ: Дакор, 2021. 1204 с.
15. Маруліна Л.О. Сутність та форми позовного провадження в адміністративному судочинстві України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 4. С. 133-136. URL: [25.pdf \(nvppp.in.ua\)](#).

Питання до атестаційного екзамену «Цивільне право»

1. Цивільне право як галузь права: предмет, метод та принципи.
2. Цивільні правовідносини: поняття, елементи та класифікація.
3. Обмеження цивільної дієздатності фізичних осіб. Визнання фізичної особи недієздатною.
4. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою.
5. Поняття юридичної особи, ознаки, види та організаційні форми юридичних осіб.
6. Порядок створення юридичної особи. Установчі документи юридичної особи.

7. Припинення юридичної особи.
8. Правочини: поняття, ознаки та умови дійсності.
9. Недійсні правочини, їх юридична природа та види.
10. Поняття та види представництва.
11. Речові права на чуже майно.
12. Набуття та припинення права власності.
13. Право спільної власності.
14. Захист права власності.
15. Зобов'язання: поняття, елементи, підстави виникнення.
16. Припинення зобов'язань.
17. Загальна характеристика способів забезпечення зобов'язань: поняття, ознаки, класифікація.
18. Поняття, зміст та види договорів в цивільному праві.
19. Цивільно-правова характеристика договору купівлі-продажу.
20. Договір дарування: загальна характеристика.
21. Цивільно-правова характеристика договору найму (оренди).
22. Цивільно-правова характеристика договору позики.
23. Кредитний договір: загальна характеристика.
24. Договір підряду: поняття, ознаки, види.
25. Зобов'язання, що виникають зі вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
26. Зобов'язання з відшкодування шкоди: поняття, ознаки, підстави та умови виникнення.
27. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
28. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.
29. Спадкування за заповітом.
30. Спадкування за законом.

Нормативно-правові акти:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
2. Кодекс України з процедур з банкрутства 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2597-19>.
3. Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
4. Про банки і банківську діяльність: закон України від 07 грудня 2000 р. № 2121-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2121-14>.
5. Про оренду землі: закон України від 06 жовтня 1998 р. № 161-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/161-14>.
6. Про страхування: закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1909-20>.

Спеціальна література:

1. Вступ до приватного права: навчально-методичний посібник / за ред. Є.О. Харитонов. Одеса: Фенікс, 2019. 200 с.

2. Дзера О.В. Договірне право України. Загальна частина: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2022. 896 с.
3. Оновлення (кодифікація та рекодифікація) цивільного законодавства України : досвід, проблеми та перспективи: монографія / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонова. Одеса: Фенікс, 2020. 462 с.
4. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів: колективна монографія / О.І. Виговський, Н.Ю. Голубєва, С.Д. Гринько та ін.; за ред. проф. Довгерта А.С. і проф. Харитонова Є.О. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 674 с.
5. Аврамова О.Е. Цивільне право. Загальна частина: навч. посіб.; за заг. ред. С.О. Сліпченка, О.Л. Зайцева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2022. 332 с.
6. Аврамова О.Е., Вакулович Е.В., Горбенко А.С. та ін.. Цивільне право. Особлива частина: навч. посіб.; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарева; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2023. 420с.
7. Баранова Л.Н., Дуденко Т.В. та ін. Цивільне право України: підруч. Частина загальна; за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: 2024. 568 с.
8. Мічурін Є.О. Цивільне право. Загальна частина: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Харків: Право, 2022. 234 с.
9. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. Альбом схем: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1. Вид. 6-те, перероблене. Харків : Право, 2022. 220 с.
10. Мічурін Є.О., Шишка О.Р. Цивільне право. Альбом схем: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 2. Вид. 6-те, перероблене. Харків: Право, 2022. 250 с.
11. Рекодифікація цивільного законодавства України в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / кол. авт.: Є. О. Харитонов, О.І. Харитонова, Н. Ю. Голубєва та ін. Київ : Норма права, 2020. 348 с.
12. Вавженчук С. Я. Договірне право: підручник : у 2 т. Т. І. Харків: Право, 2022. 632 с.
13. Спасибо-Фатєєва І.В. Цивільний кодекс України. Науково- практичний коментар. Том 2. Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки та терміни. Позовна давність. Особисті немайнові права фізичної особи / за ред. І.Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 784 с.
14. Спасибо-Фатєєва І.В. Цивільний кодекс України. Науково- практичний коментар. Том 1. Загальні положення. Особи / за ред. І. Спасибо- Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2020. 928 с.
15. Тетарчук І.В. Цивільне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: ЦУЛ, 2021. 248 с. (Практичний посібник).
16. Цивільне право: навч. практикум / кол. авт. : К.Р. Резворович (заг. ред.), М.П. Юніна, А.С. Ділігул та ін. Дніпро : ДДУВС, 2022. 220 с.
17. Цивільне право та процес: підготовка до іспиту : навч. посіб. / кол. авт.: К.Р. Резворович (кер.), О.С. Юнін, О.О. Круглова та ін. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. Ч. 1. 295 с.
18. Цивільне право України: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / кол. авт.; за ред. проф. Є.О. Харитонова, І.В. Давидової. Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2021. 388 с.

19. Цивільне право: загальна частина. Практикум : навч. посіб. / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 232 с.
20. Цивільне право (частина загальна). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 448 с.
21. Цивільний кодекс України. Станом на 01.01.2023 р.: наук.-практ. коментар / за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. Харитонова Є.О., канд. юрид. наук, доц. Калітенко О.М. Київ : Норма права, 2023. 1424 с.
22. Чернега В. М. Актуальні проблеми цивільного права та процесу: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 254 с.

Питання до атестаційного екзамену «Цивільний процес»

1. Поняття та види форм захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Судова форма захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб та право на справедливий суд.
2. Джерела цивільного процесуального права України. Дія цивільних процесуальних норм в часі, просторі та за колом осіб.
3. Поняття та класифікація принципів цивільного процесуального права.
4. Види цивільного судочинства. Стадії цивільного процесу.
5. Поняття та види цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин та їх класифікація..
6. Сторони у цивільному процесі. Процесуальні права та обов'язки сторін. Правове положення і роль суду у цивільному процесі.
7. Треті особи у цивільному процесі та їх види.
8. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.
9. Поняття та види представництва у цивільному процесі. Правовий статус представника у цивільному процесі. Межі повноважень представника в суді та порядок їх оформлення.
10. Склад інших учасників судового процесу їх права та обов'язки.
11. Поняття та мета судового доказування. Поняття та ознаки судових доказів. Класифікація доказів.
12. Судові витрати (поняття та види).
13. Фіксування судового процесу.
14. Поняття та види цивільної юрисдикції у цивільному процесі.
15. Позов у цивільному процесі: поняття, елементи, види. Право на подання позову.
16. Зустрічний позов. Порядок і умови пред'явлення зустрічного позову.
17. Відкриття провадження у справі. Підстави відмови у відкритті провадження у справі.
18. Підготовче провадження: поняття, завдання та строк. Процесуальний порядок проведення підготовчого засідання.
19. Загальна характеристика стадії розгляду справи по суті у цивільному процесі.

20. Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження у цивільному судочинстві.
21. Поняття та види судових рішень. Вимоги, яким повинно відповідати судове рішення.
22. Умови та процесуальний порядок заочного розгляду справи. Порядок розгляду заяви про перегляд заочного рішення.
23. Поняття і зміст окремого провадження. Відмінність окремого від інших видів провадження.
24. Розгляд судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
25. Право апеляційного оскарження та порядок його реалізації.
26. Право касаційного оскарження та його підстави. Строки касаційного оскарження.
27. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у цивільному судочинстві.
28. Право на звернення до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження.
29. Провадження у справах за участю іноземних осіб.
30. Сутність судового контролю за виконанням судових рішень.

Нормативно-правові акти та судова практика:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
3. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
4. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
8. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 № 1701-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>
9. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
10. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
11. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.2005 № 3262-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text>
12. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 № 3674-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>
13. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
14. Рекомендація №R (95) 5 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо запровадження та покращення функціонування систем і процедур оскарження по цивільних і господарських справах (прийнята Комітетом Міністрів 7 лютого 1995 р. на 528-му засіданні заступників міністрів). /Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства. К.: ТОВ «Видавництво «Юстон»», 2015. 716 с.
15. Висновок Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо скасування адвокатської монополії) (реєстр №1013) вимогам статей 157 і 158 Конституції України від 31 жовтня 2019 року №4-в/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004v710-19#Text>

16. Постанова Верховного Суду від 17 травня 2023 року у справі № 748/1335/20. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/111250919?_ga=2.86350941.497051015.1701968269-1090644184.1644599221#_
17. Постанова Верховного Суду від 08 березня 2023 року у справі № 559/1923/17. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/109547237?_ga=2.20740349.497051015.1701968269-1090644184.1644599221#_g
18. Постанова Верховного Суду від 11 січня 2023 року у справі № 758/2990/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108360663>
19. Постанова Верховного Суду від 12 квітня 2023 року у справі № 201/5856/17 (провадження № 61-3462св22). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110208150>
20. Постанова Верховного Суду від 24 травня 2023 року у справі № 337/5653/19 (провадження № 61-3221св23). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/111278872>
21. Рішення у справі Powell and Rayner v. the U.K. від 21.02.1990 р. Європейський суд з прав людини. 1990. URL: <http://european-court.eu/resheniya-evropejskogo-suda-na-russkom-yazyke/pauell-i-rejner-protiv-soedinennogo-korolevstva-postanovlenie-evropejskogo-suda/>
22. Рішення у справі Larkos v. Cyprus від 18.02.1999 р. Європейський суд з прав людини. 1999. URL: <https://swarb.co.uk/larkos-v-cyprus-echr-18-feb-1999/>
23. Рішення Європейського суду з прав людини. Датель №2 проти Люксембургу (Dattel (No. 2) v. Luxembourg), 30 липня 2009 р пп. 36–47. Судова практика Європейського суду з прав людини. Збірник. Видавництво Прецедент, 2005. С. 47.
24. Справа «Брумареску проти Румунії» (Brumărescu v. Romania). Видання Української Правничої Фундації «Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. URL: <http://eurocourt.in.ua/AboutJournal.asp>
- Спеціальна література:**
1. Гулик А.Г. Оптимізація цивільного судочинства (проблеми теорії та практики). Дис д. ю. н.: 12.00.03. Київ, 2021. 447 с.
 2. Задорожна А. Спори про підсудність між судами. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №5. С. 11-16.
 3. Кондрат'єва Л.А. Самопредставництво юридичних осіб в суді згідно чинного законодавства. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Право*. 2021. Випуск 64. С. 128-132
 4. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України / за заг. ред. Н.Ю. Голубевої. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 840 с.
 5. Цивільне процесуальне право України : навчальний посібник (для підготовки до іспитів та тестування). 3-тє вид., пер. і доп. / за ред. Н.Ю. Голубевої. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 516 с.
 6. Цувіна Т. А. Проблемні питання цивільної юрисдикції в контексті принципу верховенства права. *Проблеми законності*. 2019. Вип. 147. С. 85-96.

Питання до атестаційного екзамену «Кримінальне право»

Загальна частина

1. Поняття та види джерел кримінального права України.
2. Принципи кримінального права.
3. Поняття, ознаки та види (за ступенем тяжкості) кримінальних правопорушень за кримінальним правом України.
4. Поняття, елементи та ознаки складу кримінального правопорушення. Види складів кримінальних правопорушень.
5. Об'єкт кримінального правопорушення.
6. Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.
7. Суб'єкт кримінального правопорушення.
8. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.
9. Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення.
10. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення.
11. Кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення.
12. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця.
13. Поняття та ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.
14. Форми співучасті та види співучасників за КК України.
15. Причетність до кримінального правопорушення.
16. Поняття та характеристика основних форм множинності, які передбачені в КК України.
17. Поняття та основні різновиди одиничних кримінальних правопорушень.
18. Особливості кваліфікації сукупності кримінальних правопорушень.
19. Особливості кваліфікації повторності кримінальних правопорушень.
20. Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
21. Необхідна оборона: поняття, ознаки, межі необхідної оборони.
22. Звільнення від кримінальної відповідальності: поняття та види.
23. Поняття, ознаки та цілі покарання, відмінність покарання від інших заходів кримінально-правового характеру.
24. Система покарань, класифікації покарань. Покарання основні та додаткові.
25. Загальні засади призначення покарання. Обставини, які пом'якшують та обтяжують покарання.
26. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків.
27. Звільнення від відбування покарання з випробуванням.
28. Обмежувальні заходи в кримінальному праві.
29. Примусові заходи медичного характеру, примусове лікування, примусові заходи виховного характеру.
30. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

31. Поняття та ознаки судимості. Загально-правові та кримінально-правові наслідки судимості в правовій системі України.

Особлива частина

1. Структура Особливої частини Кримінального кодексу України.
2. Загальна характеристика та види злочинів проти основ національної безпеки України.
3. Державна зрада: загальні ознаки складу злочину, особливості окремих форм.
4. Кримінальні правопорушення проти життя особи.
5. Поняття і види тілесних ушкоджень.
6. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.
7. Захоплення заручників: ознаки основного та кваліфікованих складів, співвідношення з незаконним позбавленням волі або викраденням людини.
8. Торгівля людьми: особливості змісту окремих ознак складів кримінального правопорушення.
9. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини та громадянина.
10. Порухення недоторканності житла: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.
11. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.
12. Згвалтування та сексуальне насильство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.
13. Примушування до вступу в статевий зв'язок: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.
14. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності.
15. Крадіжка та грабіж як форми викрадення чужого майна.
16. Розбій як форма заволодіння чужим майном. Відмінність розбою від грабежу та вимагання.
17. Некорисливі посягання на власність.
18. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки: загальна характеристика та види.
19. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених у складі банди чи злочинної організації.
20. Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням встановленого порядку обігу зброї, боєприпасів, вибухових пристроїв, вибухових речовин: об'єктивні та суб'єктивні ознаки кримінальних правопорушень.
21. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту (крім водного та повітряного транспорту).
22. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

23. Масові заворушення: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення.

24. Хуліганство: ознаки основного і кваліфікованих складів кримінального правопорушення. Відмінність хуліганства, вчиненого групою осіб, від групового порушення громадського порядку.

25. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки у складах кримінальних правопорушень, предметом яких є наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги та прекурсори.

26. Погроза або насильство щодо особи, члена її сім'ї або близького родича у зв'язку зі здійсненням цією особою державної, громадської, службової чи професійної діяльності: об'єктивні та суб'єктивні ознаки складів кримінальних правопорушень.

27. Підкупи у кримінальному праві України: поняття, види, аналіз складів кримінальних правопорушень.

28. Поняття неправомірної вигоди у складах кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

29. Кримінальні правопорушення проти правосуддя: загальна характеристика та види.

30. Порушення законів та звичаїв війни: аналіз складу кримінального правопорушення.

Нормативно-правові акти:

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Спеціальна література:

1. Андрушко А. В. Теоретико-прикладні засади запобігання та протидії злочинам проти волі, честі та гідності особи: монографія. Київ: Ваїте, 2020. 560 с.

2. Антипов В. І. Кримінальний кодекс України в контексті міжнародного права та практики Європейського суду з прав людини: правові норми, судова практика, науково-практичний коментар. Харків: Право, 2019. 1200 с.

3. Берзін П. С., Коротюк О. В. Кримінальне законодавство України XIX – XXI століть. Збірник нормативно-правових актів у 6-ти томах. Київ: ОВК, 2020. 2568 с.

4. Бойченко В. П. Кримінально-правова охорона суспільної моралі в Україні: антропологічний вимір: дис. на здобуття наук ступеня канд. юрид. наук, спец. 12.00.08 – кримін. право та кримінологія; кримін.-викон. право. Одеса, 2021. 235 с.

5. Вартилицька І. А., Шармар О. М. Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених в умовах воєнного стану та особливого періоду. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2021. Вип. 1 (15). С. 191–206. URL: <http://vakp.nlu.edu.ua/article/view/233611/236212>.

6. Дудоров О.О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової

- характеристики): практичний порадник. Сєвєродонецьк: РВВ ЛДУВС ім. Є.О. Дідорєнка, 2018. 92 с.
7. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / А.О. Байда, В. І. Борисов, О. О. Володіна та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 6-те вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2020. 768 с.
 8. Кримінально-правова характеристика злочинів проти особи : навч. посіб. у схемах / В. К. Грищук, Т. М. Луцький, О. Ф. Пасєка, М. В. Самарчук. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 64 с.
 9. Навроцький В. О. Наскрізнi кримінально-правові поняття: навч. посібн. Київ: Юрінком Інтер. 2023. 376 с.
 10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / А.М. Бойко, Л. П. Брич, О. О. Дудоров та ін.; за ред. М. І. Мельника, М.І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та доповн. Київ: Дакор, 2019. 1384 с.
 11. Палюх Л. М. Кримінальна відповідальність за злочини проти правосуддя: монографія. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 744 с.
 12. Перешивко О. С. Неправомірна вигода як предмет підкупу особи, яка надає публічні послуги. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 1. С. 184–198.
 13. Пономарєнко Ю. А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень: монографія. Харків: Право, 2020. 720 с.
 14. Татаркевич Я. О. Викрадення у кримінальному праві України: поняття та форми: дис. ... д-ра філософії. Одеса, 2022. 258 с.
 15. Ус О.В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: Лекції. Харків: Право, 2018. 368 с.

Питання до атестаційного екзамену

«Кримінальний процес»

1. Поняття кримінального процесу (кримінального судочинства, кримінального провадження). Завдання кримінального провадження.
2. Поняття, значення кримінально-процесуальної форми. Диференціація форм кримінального провадження України.
3. Система кримінального процесу України. Поняття стадії кримінального процесу.
4. Кримінальне процесуальне законодавство: поняття та система. Джерела кримінального процесуального права.
5. Поняття та ознаки принципів кримінального процесу. Система принципів кримінального процесу (кримінального провадження).
6. Презумпція невинуватості як засада кримінального провадження.
7. Поняття та класифікація суб'єктів кримінального провадження.
8. Форми здійснення правосуддя. Суд як орган правосуддя у кримінальному провадженні.
9. Слідчий суддя як суб'єкт кримінального провадження.
10. Загальна характеристика суб'єктів, які відносяться до сторони обвинувачення.

11. Загальна характеристика суб'єктів, які відносяться до сторони захисту.
12. Інші учасники кримінального провадження: загальна характеристика.
13. Предмет та структура предмета доказування у кримінальному провадженні.
14. Поняття доказів (доказу) та властивостей доказів у кримінальному провадженні. Поняття належності та допустимості доказів.
15. Критерії оцінки допустимості доказів
16. Поняття, значення класифікації доказів. Особисті і речові докази. Первинні і похідні докази. Обвинувальні і виправдувальні докази. Прямі і непрямі докази.
17. Поняття процесу доказування, елементи процесу доказування. Способи збирання і перевірки доказів.
18. Порядок оцінки доказів. Суб'єкти, уповноважені на оцінку доказів.
19. Поняття джерел доказів (видів доказів). Показання як джерело доказів. Речові докази як джерело доказів. Документи як джерело доказів. Висновок експерта як джерело доказів.
20. Поняття, ознаки, види заходів забезпечення кримінального провадження. Підстави та умови застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
21. Поняття, цілі і значення запобіжних заходів. Система та види запобіжних заходів. Підстави застосування запобіжних заходів і обставини, що враховуються при обранні запобіжних заходів.
22. Поняття, значення, завдання стадії досудового розслідування. Система досудового розслідування. Досудове розслідування злочинів і кримінальних проступків.
23. Порядок, види та вимоги до проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.
24. Повідомлення про підозру: випадки та порядок.
25. Зупинення досудового розслідування.
26. Закінчення досудового розслідування винесенням постанови про закриття кримінального провадження.
27. Відкриття матеріалів іншій стороні. Обвинувальний акт.
28. Оскарження рішень, дій та бездіяльності слідчого, дізнавача, прокурора під час досудового розслідування.
29. Спеціальне досудове розслідування.
30. Порядок здійснення підготовчого провадження в суді I інстанції.
31. Порядок здійснення судового розгляду у суді I інстанції.
32. Межі судового розгляду в суді I інстанції.
33. Особливі порядки провадження в суді I інстанції.
34. Порядок ухвалення та проголошення судових рішень. Окрема думка судді.
35. Порядок здійснення провадження в суді апеляційної інстанції. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Апеляційний розгляд.

36. Провадження з виконання судових рішень.
37. Порядок здійснення провадження в суді касаційної інстанції. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд.
38. Підстави та порядок передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду.
39. Кримінальне провадження на підставі угод.
40. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб.
41. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх.
42. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.
43. Особливості міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні.
44. Екстрадиція особи.
45. Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом.

Нормативно-правові акти та судова практика:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція; Рада Європи від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3477-152>
4. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 26.02.2019, справа № 266/4000/14-к. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80304896>
5. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 07.06.2018, справа № 740/5066/15-к. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74598730>
6. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 19.03.2019, справа № 380/157/14-к. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80681410>
7. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 22.05.2019, справа № 640/2449/16-к. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82001802>

Спеціальна література:

1. Глава 21 КПК України «Негласні слідчі (розшукові) дії»: наук.-практ. комент., практика Європ. суду з прав людини, окремі думки суддів, нац. судова практика, листи та узагальнення, міжнар. док., законодавство України, зразки процес. док., схеми та таблиці / А. А. Ліллемяе [та ін.]; ред. А. В. Столітній. Київ: Норма права, 2024. 932 с.

2. Глава 24¹ КПК України «Особливості спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень»: наук.-практ. комент., практика Європ. суду з прав людини, окремі думки суддів, нац. судова практика, листи та узагальнення, міжнар. док., законодавство України, зразки процес. док., схеми та таблиці / О. В. Баулин [та ін.]; за ред. А. В. Столітнього; за сприяння Ін-ту СБУ Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого. Київ: Норма права, 2024. 536 с.

3. Довідник термінів у практиці ЄСПЛ з питань кримінального судочинства / Л.І. Аркуша, О.О. Торбас, М.М. Стоянов, В.К. Волошина, В.А. Завтур, В.В. Сидорчук. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с.

4. Доказування в сучасному кримінальному провадженні : навч.- метод. посібник / Л.І. Аркуша, Ю.П. Аленін, В.К. Волошина, Л.М. Гуртієва, Т.В. Лукашкіна, А.В. Мурзановська, О.О. Торбас, Д.В. Шилін; Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2021. 108 с. URL : <https://hdl.handle.net/11300/16149>, <https://doi.org/10.32837/11300.16149>

5. Досудове розслідування : навчально-методичний посібник / Аленін Ю.П., Аркуша Л.І., Гловюк І.В., Волошина В.К., Малахова О.В., Торбас О.О. / за ред. В.К. Волошиної. Одеса, 2020. 141 с.

6. Зейкан Я. П. Недопустимі докази. Я. П. Зейкан, О. М. Лисак, В. М. Барсук. Київ: Дакор, 2024. 372 с.

7. Зінковський І.П. Питання оновлення нормативної регламентації заходів забезпечення кримінального провадження Законом України від 6.12.2017 р. International scientific and practical conference “Legal practice in EU countries and Ukraine at the modern stage”: Conference proceedings, January 25- 26, 2019. Arad: Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 648 p. P. 512-515.

8. Зінковський І.П. Повноваження слідчого стосовно виконання ухвали слідчого судді про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом та ухвали слідчого судді про відсторонення від посади. Правове життя сучасної України: у 2 т.: матеріали Міжнар. наук-практ. конф. (м. Одеса, 17 трав. 2019 р.) / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2019. Т. 2. С. 362-366.

9. Канюка І.М., Савченко В.А., Савчук Р.М., Харевич В.М. Принцип процесуальної економії в кримінальному процесі України: монографія. Івано-Франківськ: Голіней О.М., 2020. 115 с.

10. Коропецька С. О., Савченко В. А., Гаркот Д. О. Кримінальний процес. Загальна частина: навч.-метод. посібник для студ. денної та заочної форм навч. навчання. Івано-Франківськ: Голіней О.М., 2024. 122 с.

11. Коропецька С. О., Савченко В. А., Скорочений судовий розгляд у кримінальному провадженні в Україні: новели та зарубіжний досвід. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2023. № 6 (53). С. 156–161. URL: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v6_2023/29.pdf.

12. Коротюк, М. Г. Захист у кримінальному процесі. Судовий розгляд, апеляційне та касаційне оскарження: зразки заяв, скарг, клопотань / М. Г. Коротюк, С. М. Лисенко, Т. О. Ремінь. Київ: ОВК, 2024. 456 с.

13. Кримінальний процес : підручник / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін. ; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. Ч. 3. 316 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5612/1/KrymProc_12-04-2023.pdf

14. Кримінальний процес України : навч.-метод. посібник для студентів Юридичного фахового коледжу. 4-те вид. допов. та переробл. / Ю. П. Аленін, В. Г. Пожар, Д. В. Шилін, В. К. Волошина, А. В. Мурзановська, В. А. Завтур. Одеса : Фенікс, 2022. 207 с. URL : <https://doi.org/10.32837/11300.18764>
15. Кримінальний процесуальний кодекс України: Окремі думки суддів. Постатейні матеріали: наук.-практ. посіб. / заг. ред. А. В. Столітнього. Київ: Норма права, 2024. 1464 с.
16. Куцкір Г.М., Савченко В.М. Засада недоторканності права власності: поняття, зміст і реалізація у кримінальному провадженні: монографія. Івано-Франківськ: Голіней О.М., 2021. 218 с.
17. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України ; за ред. С. В. Ківалова та С. І. Кравченко. Одеса : Фенікс, 2020. 924 с. Савченко В. А., Коропецька С. О. Перспективні напрями вдосконалення судово-експертної діяльності з урахуванням зарубіжного досвіду. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 4. С. 348–353. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/267843>
18. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] : наук.-практ. комент. Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України (станом на 30 груд. 2022 р.) / І. В. Гловюк [та ін.]; Харків. нац. ун-т внутріш. справ, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. 4-те вид. Дніпро; Львів; Одеса; Харків: [б. и.], 2023. 82 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/5338>.
19. Правові позиції Касаційного кримінального суду, об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду та Великої Палати Верховного Суду (2022-2024 роки): навч.-практ. посіб. / упоряд. О. В. Капліна [та ін.]. Харків: Право, 2024. 282 с.
20. Савчук Р.М., Томин С.В., Коропецька С.О. Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій і тактичних операцій: навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ: Голіней О.М., 2024. 260 с.
21. Сергеїч П. Кримінальний захист. Практичні нотатки. Київ: Дакор, 2024. 208 с.
22. Слідчий суддя: актуальні питання діяльності [Електронний ресурс]: наук.-практ. посіб. / М. Зімін [та ін.]; за заг. ред.: О. С. Короткової, І. С. Шаповалової. Київ: [б. и.], 2024. 174 с. URL: [https://nsj.gov.ua/files/1723124252240807_1443_PosibnSUD_SlidchiySuddya%20\(1\).pdf](https://nsj.gov.ua/files/1723124252240807_1443_PosibnSUD_SlidchiySuddya%20(1).pdf).
23. Українська кримінальна юстиція у пост/воєнній парадигмі [Електронний ресурс] : матеріали X (XXIII) Львів. форуму кримінал. юстиції (м. Львів, 19-20 верес. 2024 р.) / Львів. держ. ун-т внутр. справ; упоряд. І. Б. Газдайка-Василишин. Львів: ЛьвДУВС, 2024. 280 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/8323>.
24. Шибіко В. П. Кримінальний процес. Ідеї. Погляди. Думки. Київ : Юрінком Інтер. 2024. 352 с.
25. Щиголь, О.В. Гарантії прав потерпілого на досудовому розслідуванні: монографія; за наук. ред. О. П. Кучинської; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Харків: Право, 2024. 302 с.
26. Юрчишин В. Д., Коропецька С. О. Залучення іноземних судових

експертів у кримінальне провадження в порядку міжнародного співробітництва. Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. 2024. №85. Ч.4. С.173-179. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/316024/306692>

27. Юрчишин В.Д. Диференціація кримінального процесу в країнах Європи: теоретичні основи. Європейські перспективи, №2, 2024. С.375-383. URL: https://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/EP-2024-2/EP_2024_2_375.pdf

28. Юрчишин В.Д. Судова експертиза в діяльності Європейського суду з прав людини: питання теорії та практики. Право і суспільство. №2. 2021. С.240-245. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2021/2_2021/35.pdf

29. Юрчишин В.Д. Судово-експертне забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду: окремі аспекти правового регулювання. Наше право, №1, 2025. С.203-210. URL: https://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/NP-2025-1/NP_2025_1_203.pdf

Питання до атестаційного екзамену

«Міжнародне публічне право. Міжнародне приватне право»

1. Поняття міжнародного публічного права та його особливості.
2. Система та принципи міжнародного публічного права.
3. Значення проблеми співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Доктринальні підходи до проблеми співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Еволюція дуалістичної концепції співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права.
4. Поняття та перелік джерел міжнародного публічного права. Критерії (ознаки) виокремлення джерел міжнародного права.
5. Поняття норми міжнародного права. Особливості норм міжнародного права. Порядок утворення норм міжнародного права. Класифікація норм міжнародного права. Специфіка норм «м'якого права». Кодифікація норм міжнародного права.
6. Поняття та види суб'єктів міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність держав. Основні права та обов'язки держави.
7. Еволюція інституту визнання у міжнародному праві. Міжнародно-правове визнання держави: поняття, види, способи.
8. Поняття правонаступництва в міжнародному праві. Підстави правонаступництва. Види і форми правонаступництва держав. Об'єкти правонаступництва.
9. Поняття права міжнародних договорів. Джерела права міжнародних договорів. Поняття, види та особливості міжнародних договорів.
10. Pacta sunt servanda як базовий принцип права міжнародних договорів.
11. Поняття та джерела права міжнародних організацій. Поняття, характерні риси та види міжнародних організацій.
12. Міжурядові та неурядові організації. Правовий статус і міжнародна правосуб'єктність міжнародної міжурядової організації.
13. Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин.

14. Поняття та види територій в міжнародному публічному праві.
15. Поняття та склад території держави. Способи набуття території. Державні кордони. Міжнародні річки.
16. Система та принципи міжнародного морського права. Проблеми делімітації морських просторів.
17. Поняття, види та ознаки міжнародно-правової відповідальності. Правові підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. Кодифікація норм про міжнародно-правову відповідальність.
18. Практика Міжнародного суду ООН щодо стандартів відповідальності.
19. Міжнародна відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права. Застосування положень Кримінального кодексу України за порушення законів та звичаїв війни.
20. Міжнародно-правовий режим окупованої території.
21. Поняття та джерела права збройних конфліктів. Поняття та види збройних конфліктів. Кваліфікація збройного конфлікту на території України.
22. Заборонені засоби і методи ведення війни. Декларація Мартенса. Закінчення війни та його міжнародно-правові наслідки.
23. Поняття, ознаки, види та цілі мирних засобів вирішення міжнародних спорів.
24. Поняття, цілі та принципи міжнародної безпеки.
25. Становлення та розвиток міжнародного права навколишнього середовища. Поняття і галузеві принципи міжнародного права навколишнього середовища.
26. Поняття та особливості міжнародного кримінального права. Сутність та види міжнародних злочинів.
27. Етапи становлення міжнародного кримінального правосуддя. Нюрнберзький та Токійський трибунали. Трибунал для колишньої Югославії. Трибунал по Руанді.
28. Поняття та принципи міжнародного повітряного права. Джерела міжнародного повітряного права. Правовий режим повітряного простору.
29. Поняття міжнародного приватного права. Зміст і предмет міжнародного приватного права.
30. Судова та арбітражна практика як джерело міжнародного приватного права в різних правових системах.

Міжнародно-правові акти:

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010
2. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй 1970 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569#Text
3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text

4. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_a04
5. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів 1978 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text
6. Конвенція Монтевідео про права і обов'язки держав 1933 року. URL: <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/LON/Volume%20165/v165.pdf>
7. Проект статей про відповідальність держав за міжнародні протиправні діяння 2001 року Комісії міжнародного права. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pdf/responsibility.pdf
8. Конвенція про попередження злочину геноциду та покарання за нього 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text
9. Конвенція про попередження злочину апартеїду та покарання за нього 1973 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_149#Text
10. Проект статей про відповідальність міжнародних організацій 2008 року. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pdf/intorg_responsibility.pdf
11. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами 1972 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_126#Text
12. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055#o162
13. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text
14. Віденська Конвенція про консульські зносини 1963 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text
15. Конвенція про спеціальні місії 1969 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_092#Text
16. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_k88#Text
17. Конвенція про статус апатридів 1954 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232#Text
18. Європейська конвенція про громадянство 1997 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_004#Text
19. Конвенція про скорочення без громадянства 1961 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_240#Text
20. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях 1949 року (I Женевська конвенція 1949 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text
21. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, із складу збройних сил на морі 1949 року (II Женевська конвенція 1949 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text

22. Конвенція про поводження з військовополоненими 1949 року (III Женевська конвенція 1949 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
23. Конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 року (IV Женевська конвенція 1949 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
24. Додатковий протокол до Женевських конвенцій 1949 р., що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
25. Додатковий протокол до Женевських конвенцій 1949 р., що стосується захисту жертв збройних конфліктів не міжнародного характеру (Протокол II) 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text
26. Додатковий протокол до Женевських конвенцій 1949 р., що стосується прийняття додаткової розпізнавальної емблеми (Протокол III) 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text
27. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_036
28. Європейська конвенція про видачу правопорушників 1957 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_03310
29. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 2000 року. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_789
30. Римський Статут Міжнародного кримінального суду 1998 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text
31. Статут Міжнародного військового трибуналу для суду та покарання головних воєнних злочинців європейських країн осі 1945 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_201#Text
32. Статут Міжнародного трибуналу по Руанді 1994 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d65#Text
33. Статут Міжнародного трибуналу по Югославії 1993 року. URL: <https://www.un.org/ru/law/icty/charter.shtml>
34. Конвенція про мирне вирішення міжнародних спорів 1907 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_938
35. Манільська декларація про мирне вирішення спорів 1982 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_568
36. Конвенція з примирення і арбітражу в рамках НБСЄ. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_a11
37. Європейська конвенція про мирне вирішення спорів від 29.04.1957 р. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168006453b>
38. Американський договір про мирне вирішення спорів від 30 квітня 1948 року. URL: <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%2030/volume-30-I-449-English.pdf>
39. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_057#Text

40. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_175
41. Конвенція про відкрите море 1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_180
42. Конвенція про територіальне море та прилеглу зону 1958 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_178
43. Конвенція про континентальний шельф 1958 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_179

Спеціальна література:

1. Габлей Н.Г., Гаргат-Українчук О.М., Юрчишин Н.Г. Міжнародне право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: «Територія друку», 2024. 140 с.
2. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право : підручник. Київ : Фенікс, 2018. 762 с.
3. Войціховський А.В. Міжнародне право : підручник. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 544 с.
4. Гринчак В.А., Земан І.В., Когутич І.І., Марін О.К. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) : підручник. Харків : Право, 2019. 440 с.
5. Гутник В.В. Право на захист у міжнародних кримінальних судах: доктрина та практика : монографія / за наук. ред. проф. М.В. Буроменського. Львів; Харків; Одеса : Фенікс, 2018. 440 с.
6. Коваль Д.О., Авраменко Р.А. Воєнні злочини. Особливості розслідування міжнародних злочинів, скоєних в контексті збройного конфлікту на Донбасі / Д.О. Коваль, Р.А. Авраменко. Київ : ГО TruthHounds; Одеса : Фенікс, 2019. 36 с.
7. Кононенко В.П. Вирішення територіальних спорів Міжнародним Судом ООН: теорія і практика : монографія. Київ-Одеса : Фенікс, 2018. 438 с.
8. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посіб. для підгот. до ЗНО / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Харків : 2018. 290 с.
9. Міжнародне публічне право: у 2 т. : підручник / за ред. В.В. Мицика; авт. кол.: В.В. Мицик, М.В. Буроменський, О.В. Буткевич та ін. Харків : Право, 2020. Т. 1. Основи теорії. 416 с.
10. *Міжнародне публічне право: основи теорії* : навчально-методичний посібник. Х. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.
11. Попко В.В. Транснаціональне кримінальне право: міжнародний аспект : монографія. Київ : Київський університет, 2019. 431 с.
12. Пташник І.Р. Міжнародне гуманітарне право: хрестоматія з дисципліни. Івано-Франківськ : ПНУ, 2019. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=8437>
13. Свида Т.О. Право міжнародних організацій: навчально-методичний посібник до вивчення курсу. Ужгород : Вид-во Ужгородського національного університету, 2018. 45 с.

14. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018. 744 с.

15. Шпакович. О.М. Право міжнародних організацій : курс лекцій. Київ, 2020. 121.

**Питання до атестаційного екзамену
«Міжнародний захист прав людини»**

1. Поняття прав людини. Універсальна концепція прав людини і культурний релятивізм.

2. Природно-правова концепція прав людини і юридичний позитивізм.

3. Покоління прав людини. Негативні права і позитивні зобов'язання.

4. Питання міжнародної правосуб'єктності індивіда.

5. Поняття та класифікація міжнародно-правових стандартів прав людини.

6. Універсальні і регіональні міжнародно-правові стандарти прав людини: загальна характеристика.

7. Співвідношення міжнародно-правових стандартів прав людини і національного права.

8. Імплементация міжнародно-правових стандартів прав людини в національне право України.

9. Міжнародні механізми захисту прав людини.

10. Роль Організації Об'єднаних Націй у формуванні міжнародно-правових стандартів прав людини.

11. Компетенція головних та допоміжних органів ООН у галузі прав людини.

12. Статут ООН про права людини, функції ГА ООН та ЕКОСОП.

13. Контрольні органи за дотриманням міжнародних стандартів з прав людини в рамках ООН: Рада безпеки ООН, Генеральна асамблея ООН, Економічна і соціальна рада ООН.

14. Спеціальні органи: Рада з прав людини, Верховний комісар з прав людини, Управління Верховного комісара у справах біженців.

15. Конвенційні контрольні органи: Комітет з ліквідації расової дискримінації, Комітет з прав людини, Комітет з економічних, соціальних і культурних прав, Комітет проти тортур, Комітет з прав дитини.

16. Міжнародні судові інституції у механізмі захисту прав людини (Міжнародний суд ООН, Європейський суд з прав людини та ін.)

17. Загальна декларація прав людини (1948) як джерело універсальних міжнародно-правових стандартів прав людини.

18. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966)

19. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права.

20. Захист прав людини в рамках Ради Європи: загальна характеристика та порівняльний аналіз з іншими регіональними механізмами.

21. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод (1950) як джерело формування європейських стандартів прав людини.

22. Європейський суд з прав людини: порядок звернення та функції.

23. Міжамериканська система захисту прав людини.

24. Американська конвенція про права людини 1969 р. Додатковий протокол до Американської конвенції про права людини в сфері економічних, соціальних і культурних прав (Протокол Сан-Сальвадор 1988 г.).

25. Африканська система захисту прав людини (Африканська хартія прав людини і народів 1981 р.)

26. Арабська система захисту прав людини.

27. Міжнародний трибунал по колишній Югославії: питання легітимності та юрисдикції. Справа Тадича.

28. Міжнародний кримінальний трибунал по Руанді: питання легітимності та юрисдикції.

29. Постійний Міжнародний кримінальний суд: створення, юрисдикція, перспективи.

30. Римський статут. Проблема участі України в Римському статуті Міжнародного кримінального суду.

Міжнародно-правові акти та судова практика:

1. Загальна декларація прав людини 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text

3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

5. Конвенція про права дитини 1989 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

6. Римський Статут Міжнародного кримінального суду 1998 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text

7. Статут Міжнародного військового трибуналу для суду та покарання головних воєнних злочинців європейських країн осі 1945 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_201#Text

8. Статут Міжнародного трибуналу по Руанді 1994 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d65#Text

9. Статут Міжнародного трибуналу по Югославії 1993 року. URL: <https://www.un.org/ru/law/icty/charter.shtml>

10. Висновок Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України про надання висновку щодо відповідності Конституції України Римського Статуту Міжнародного

кримінального суду (справа про Римський Статут). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v003v710-01#Text>

11. Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом» від 3 травня 2022 року № 2236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2236-20#Text>

12. Заява Верховної Ради України від 25 лютого 2014 року № 790-VII «Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння

злочинів проти людяності вищими посадовими особами держави, які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян під час мирних акцій протестів у період з 21 листопада 2013 року по 22 лютого 2014 року». 2014. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/790-18#Text>

13. Заява Верховної Ради України № 145-VIII від 4 лютого 2015 року «Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР», які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян». 2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/145-19#Text>

14. Огляд рішень Європейського суду з прав людини (травень 2023 року). Рішення за періоді з 01.05.2023 по 31.05.2023 / Відп. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. Київ, 2023. 73 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Ogliad_ESPL_tr_2023.pdf

15. Рішення ЄСПЛ у справі «Богута та Терещенко проти України» (CASEOFBOGUTAANDTERESHCHENKOv. UKRAINE) від 13 січня листопада 2023 року, справа № 13094/19 та № 37726/19. URL: <https://minjust.gov.ua/files/general/2023/03/22/20230322101100-78.pdf>

Спеціальна література:

1. Аббакумова Д.В., Щокін Ю.В., Анакіна Т.М. та ін. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: компендіум / за заг. ред.: О.В. Сердюка, І.В. Яковюка. 2-ге вид., доповн. Х.:Право, 2019. 404 с.

2. Бехруз Х.Н., Аракелян М.Р., Андрейченко С.С. та ін. Міжнародне право та євроінтеграційні перспективи України: сучасні виклики: колективна монографія. О.: Фенікс, 2023. 498 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/26023>

3. Бехруз Х.Н., Цибульська О.Ю. Право міжнародних організацій: навч.-метод. посіб. [Електронне видання]. За ред. Х.Н. Бехруза; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». О.: Фенікс, 2022. 40 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/1130023470>

4. Белогубова О.О., Мануїлова К.В., Музика В.В. Право зовнішніх зносин: навч.-метод. посібник. Х.: Видав. дім «Гельветика». 2022. 90 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16273>

5. Богдан Ю.В. Конституційно-правові основи забезпечення доступу до інформації в Україні та країнах Європейського Союзу: монографія. К.: 7БЦ, 2021. 204 с.

6. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручник. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. 416 с.

7. Гриб А.М. Міжнародно-правовий захист прав дітей в Інтернеті. Прикарпатський юридичний вісник. 2022. № 6. С. 222-226. <https://doi.org/10.32782/pyuv.v6.2022.42>

8. Гриб А.М. Обмеження права на свободу творчості в прецедентній практиці Європейського суду з прав людини. Juris Europensis Scientia. 2022. № 6. С. 88-94. <https://doi.org/10.32782/chern.v6.2022.17>

9. Владишевська В.В., Дронов В.Ю., Гриб А.М. Загальні засади міжнародно-правового захисту прав людини. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 3. С. 405-411. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.73>

10. Міжнародний захист прав людини: навч. посіб. Л.Р. Наливайко, К.В. Степаненко, Є.М. Щербина. Дніпро: ДДУВС, 2020. 260.